

Sarcina fiscala trebuie sa depinda de nivelul venitului, si nu de forma juridica sub care acesta este realizat (studiu)

Diferentele de tratament fiscal între venituri similare pot ajunge pâna la un raport de 7:1, în functie de forma juridica prin care sunt obtinute, iar sarcina fiscala depinde mai degraba de modul de organizare juridica decât de nivelul veniturilor, potrivit studiului "Reforma impozitarii veniturilor personale. Sarcina fiscala totala în functie de cât, nu de cum câstigam", lansat de The Tax Institute, la sediul Bancii Nationale a României.

Analiza arata ca actualul sistem fiscal creeaza conditii pentru arbitraj fiscal, afecteaza conformarea voluntara si contribuie la erodarea bazei de impozitare, întrucât sarcina fiscala depinde mai degraba de modul de organizare juridica decât de nivelul veniturilor.

"Îmi face o deosebita placere sa contribui si eu la aceasta dezbatere foarte importanta legata de o reforma a taxarii în România. Mi se pare un moment cu atât mai important cu cât acest tip de dezbateri cred ca a lipsit. Sute de modificari ale Codului fiscal, care au rezultat în fragmentari ale legislatiei si, practic, ne-au adus în situatia în care suntem azi, nu s-ar fi întâmplat daca, la baza discutiilor, ar fi fost dezbateri publice, cu zona academica si cu zona de expertiza din România. Acest studiu este un punct de plecare important. Exista un dialog între Ministerul de Finante si specialistii din The Tax Institute, noi suntem în strânsa legatura. Acest dialog trebuie sa continue pe baza evaluarilor din acest studiu. Vom continua discutiile si, poate ca nu toate punctele de vedere se vor alinia, dar sunt convins ca, din acest exercitiu, vom avea acte normative si politici publice care sa se apropie mult mai mult de nevoile României de astazi", a declarat Alexandru Nazare, ministrul Finantelor, într-un comunicat.

Specialistii The Tax Institute au analizat modul în care sunt impozitate veniturile persoanelor fizice în România, acoperind toate categoriile relevante - salarii, activitati independente, drepturi de proprietate intelectuala, chirii, dividende, pensii si alte surse de venit. Studiul reprezinta o premiera: încercarea de evaluare unitara a impozitarii veniturilor obtinute de persoanele fizice, abordare justificata de faptul ca sistemul de impozitare are un efect global: contributia la deficitul cronic de venituri bugetare.

"Toti oamenii de business intra în contact cu structurile de control, care fac abuzuri. Pentru asta, noi, pâna în iunie, o sa avem discutia finala cu contribuabilul înregistrata video. Colegii nostri, în momentul de fata, sunt oameni care le stiu pe toate. Un om de la control trece de la un domeniu la altul, de la un impozit la altul, cu o usurinta iesita din comun. 0,30%, atât aduce controlul, adica nimic. Am publicat lista celor mai mari arierate, Top 10. Companii de stat. Avem management privat. De cât timp? Managementul privat la o companie de stat care acumuleaza taxe si impozite ar trebui sa aiba atragerea raspunderii, asa cum are un SRL care nu-si plateste taxele? Eu zic ca da. În momentul acesta, ANAF-ul face ce n-a facut niciodata: publica tot ce face, iar acum, la 6 luni, o sa vedeti pe pagina noastra tot ce fac structurile de control. Am pus indicatori de performanta, o sa-i vedeti, sunt pe calitate, nu pe cantitate. Ne-am consultat cu Comisia Europeana, o sa-i punem în dezbatere publica. Va rog sa ne certati ori de câte ori nu facem un lucru bun, dar sa ne si laudati când facem unele lucruri bune", a precizat Adrian Nica, presedintele ANAF.

Totodata, studiul propune un pachet coerent de reforma, construit în jurul principiului echitatii fiscale - potrivit caruia sarcina fiscala totala trebuie sa depinda de nivelul venitului, si nu de forma juridica sub care acesta este realizat. Propunerea include un set de 16 masuri care vizeaza unificarea bazei de impozitare, simplificarea regulilor fiscale, plafonarea contributiilor sociale. Una dintre principalele masuri propuse este nivelul unic de impozitare, de 16%.

"Poti sa modelezi o natiune prin intermediul fiscalitatii, între a fi focusata pe munca si, în mod natural, în a-si proteja câstigurile, si a se uita la cum sa evite 40% pe salarii. Ce s-a întâmplat de-a lungul timpului este ca noi, pe calea dreapta a remunerarii muncii, am pus o bariera. Nu atât impozitul pe venit, care astazi reprezinta doar 6,5% din sarcina fiscala totala, restul fiind contributiile, ci tocmai aceste contributii. Foarte mari si cu baza neplafonata. Pe lângă acestea, s-au creat "potecute". Ca s-au numit si se numesc microîntreprinderi, PFA, drepturi de autor, contractele sportivilor - am creat "potecute". Pe aceste "potecute" am pus "capcane". Când esti pe o potecuta si stii ca sunt capcane, esti foarte atent. Astfel, s-au creat complicitati si, în consecinta, legislatia fiscala s-a modelat într-un sens nedorit", a afirmat Gabriel Biris, Cofondator The Tax Institute.

Potrivit reprezentantilor The Tax Institute, angajamentele asumate de România fata de CE si prin PNRR presupun exact tipul de reforme structurale pe care studiul le propune: largirea bazei de impunere, eliminarea scutiilor nejustificate, simplificarea si stabilizarea cadrului fiscal, cresterea gradului si scaderea costurilor de conformare.

"Argumentul central al studiului nostru este, în esenta, simplu în formulare, dar profund în implicatii: cât, nu cum. Sarcina fiscala totala, într-un sistem modern si matur, ar trebui sa depinda de capacitatea economica, de cât câstigam, si nu de cum alegem sau reusim sa calificam juridic venitul. Atunci când venituri comparabile suporta sarcini fiscale radical diferite, avem o problema de arhitectura fiscala. Iar când aceasta produce arbitraj masiv, instabilitate si neîncredere, problema devine economica, administrativa, morala si, desigur, constitutională. Studiul nostru porneste de la aceste doua repere constitutionale esentiale: egalitatea cetatenilor în fata legii, fara privilegiu si fara discriminari, iar al doilea este obligatia ca sistemul legal de impuneri sa asigure justa asezare a sarcinilor fiscale", a explicat, la rândul sau, Ana Bobirca, cofondator The Tax Institute.

Pe de alta parte, Ruxandra Jianu, de asemenea cofondator al asociatiei, sustine ca România nu a avut niciodata cota unica de impozitare.

"Noi nu am avut cota unica niciodata. Nu am avut-o nici de când a fost implementata prima data, în 2004, si nu o avem nici acum. De exemplu, salariile si activitatile independente sunt impozitate cu 10%, drepturile de autor - cu 6%, 7 sau 8% pentru chirii, 16% pentru dividende. Avem 1 sau 3% din venit pentru transferul proprietatilor imobiliare din patrimoniul personal, 16% pentru transferul de titluri de valoare, dar 3 sau 6% daca titlurile de valoare sunt tranzactionate printr-un broker român. Practic, nu am avut niciodata cota unica si cred ca ar trebui sa îi dam o sansa. Și sa o facem cum trebuie, respectiv sa avem o cota unica generalizata. Principalul avantaj al cotei unice este ca este simpla. Daca am avea aceeasi cota unica pentru toate veniturile, ar fi foarte simplu atât sa le declarăm, cât si sa ne conformăm. Ar fi mult mai simplu pentru declaratiile precompletate si pentru administrarea fiscala sa efectueze controalele", a afirmat Ruxandra Jianu.

The Tax Institute este un think tank format din experti în economie, drept si fiscalitate, alaturi de specialisti din domeniul politicilor publice si din mediul academic, si își propune sa contribuie la fundamentarea deciziilor de politica fiscala prin studii si analize riguroase, bazate pe date si pe bune practici internationale.